

OPRAVDOVÝ
KREŠŤAN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok . . . . . 2 zl. — kr.
 Na pol roka . . . . . 1 „ — „
 Na štvrt roka . . . . . — 50 „
 Jednotlivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedeľu.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝÁNSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Činnosť snemu zaviazla.

Činnosť uhorského snemu už od pár rokov nie je tak výdatná, ako to záujem našej milej vlasti vyžaduje. Snem už od pár rokov vybavuje zväčša len bežné záležitosti, alebo pojednáva len tie najsúrnejšie návrhy. Z pomedzi vážnych, pre blaho krajiny tak prepotrebných reforiem, vybavil parlament iba cirkevno-politické reformy. Ale aj tie boli prijaté iba po dlhom a tuhom boji, ktorý boj muselo veškeré občianstvo vybojovať s pár zostalými magnátmi a kňazmi, ktorí krčovite držia moc v rukách, nechcejúc z nej ani steblo národu popustiť.

Dost smutné je, že sú zasadania snemu pomerne tak jalové. A čo je toho príčinou? Chovanie sa opozícií

Opozície začínajú teraz zvláštnu zbraň používať proti tým návrhom, ktoré chce väčšina do života uviesť. Jasná sa menšina nejaký vládou zadaný návrh nepáči, zoprie sa a použije násilie, v oči ktorému je väčšina zväčša málo-mocnou. Toto násilie je tak-zvané *obštrukcia*. Obštrukcia nenie nič iné, ako zabíja rečami pojednávaného návrhu. Opozície ushovoria sa, že proti tomu alebo onomu návrhu budú obštruktovať, t. j. hovoriť do neko-

nečua, aby sa tak z pojednávaného návrhu nemohol stať zákon.

Predovšetkým rozpovieme, čo držíme my o tak zvanej obštrukcii, vlastne o oprávnenosti jej.

Rozsievateľ dobrého semena.

S našej stránky obštrukciu držíme v istých pádoch za úplne oprávnenú. Obštrukciu držíme v tom páde za oprávnenú, keby vláda zadala ku príkladu návrh zákona, ktorým chce zotrieť všeobecnú slobodu a uviesť znovu poddanstvo. V tomto páde sami by sme pomáhali obštruovať, len že buď Bohu chvála liberálna vláda, ktorej heslom bolo, je a bude, všeobecná sloboda na každom poli, taký návrh nezadá nikdy, ktorým by všeobecnú slobodu ukracovala; také niečo mohlo by sa stať iba pod vladárením ľudovej strany, ktorá je zafatým, zarytým nepriateľom všeobecnej slobody. A že ľudová strana nikdy nepríde k vláde, o tom sme tak istí, jako je istá smrť.

S našej strany tedy nie sme zásadnými a rozhodnými nepriateľmi obštrukcie, čo posledného a najzohorčenejšieho prostriedku, ktorým sa jedine dajú prekaziť a odstrániť slobodu znebezpečujúce inštitúcie v tom páde, jak by sa našla nesvedomitá vláda a väčšina v sneme, ktoré by chcely takúto svätokrádež previesť na slobode občanov. V takomto páde je obštrukcia úplne oprávnená.

Nuž a prečože obštruuje teraz snem? Jako vieme, vyslanci pojednávajú teraz návrh zákona o uvedení do života trestného súdneho pokračovania. Dľa 16. paragrafu tohoto návrhu budú nad urazením cti privátnych ľudí, ktorého sa niekto dopustil pomocou tlače, súdiť riadne kráľovské súdy. Dosiaľ bolo tak, že keď niekto napadol česť niekoho v novinách a patričný zadal žalobu pre urazenie na cti, tak v tejto záležitosti nesúdili riadne kráľovské súdy, lež z neodvislých občanov zostavené poroty. Pojednávaný návrh zákona porotám ponecháva iba súdenia nad urazením cti verejných úrad zastávajúcich osôb, súdenie nad česťou privátnych osôb, bude patriť kráľovským súdom.

Opposícia proti tomuto nariadeniu návrhu obštruuje, lebo je toto vraj potlačenie tlačovej slobody a ponač je sloboda tlače baštou a záštitou verejnej slobody, tak je tento paragraf zároveň aj potlačením verejnej slobody. Toto jedno-ducho nenie pravda.

Sloboda tlače, ktorú aj my všemožne bránime, lebo dobre vieme, že je ona skutočne záštitou verejnej slobody, nenie narušená otáznym návrhom zákona. Pojednávaný návrh ani naj-mieň nebráni, aby časopisy aj na ďalej, jako dosiaľ, sme a otvorene vyjavovali svoju mienku; aby verejne a smele posudzovali skutky a činy všetkých úradov; aby bojovaly za princípy, za zásady, ktorých uvedenie do života držia za prospešné pre všeobecné blaho; aby poučovali čitateľov svojich v tom smere, v jakom sa im ľúbi; návrh zákona ponecháva tedy úplnú slobodu časopisom.

Ba ani to nebráni časopisom, aby napádaly česť tých ľudí, ktorí to — dľa presvedčenia ich — zaslúžia, len to nariaďuje, že keď niektorý časopis napadne privátneho, súkromného človeka, ktorý nemá nič do činenia s verejným životom, vtedy budú súdiť v podanej žalobe kráľovské súdy, a nie poroty, o ktorých sa dokázalo, že čo sa týče bránenia cti privátnych ľudí, nezodpovedaly dostatočne svojmu povolaniu.

Kedy a čím je tedy ukrátená sloboda tlače? My s našej strany v pojednávanom návrhu nevidíme žiadon nápad na slobodu tlače a tak ani nevidíme žiadnej príčiny a oprávnenosti k tomu, aby oposície násilím mohly prekaziť prijatie pojednávaného návrhu. A to tým mieň, že v tých pádoch, keď bude napadnutá úradná osoba, ktorej skutky patria pred širokú verejnosť, aj na ďalej budú súdiť poroty.

V tomto páde obštrukcia nemá iného cieľu, jako fažkosti robiť vláde a hatif snem v riadnej užitočnej práci. Nech oposície zodpovedajú pred históriou za svoje skutky. Ony sú na príčine, že snem nemôže spokojne a ticho pracovať, že nemôže vynášať užitočné zákony.

Všade, kde je parlamentárna konštitúcia, menšina bojuje síce proti vláde, ale bojuje len zásadami, dôvodami, nikdy násilím. Väčšina v sneme zastupuje väčšinu národa a tak tedy, čo chce väčšina v sneme, to si žiada väčšina národa a tejto sa musí vždy podrobiť menšina.

Naše oposície ale nechcú toto nahliadnuť. Ony chcú panovať a rozkazovať väčšine, čo sa nikde a nikdy nastáva.

Liberálna strana ale, aby zachránila česť parlamentu, zmužile stavia sa oproti násiliu menšiny a nepopustí, lež zotrva na svojom stanovisku do tých čias, kým neprelomí násilie a neprivedie k víťazstvu zadaný návrh. A to je aj jej povinnosťou, lebo keby zbabele popustila, navždy by bol parlamentarismus pochovaný, ktorého hlavnou zásadou je, že vôľa väčšiny musí prebít a k platnosti prísť.

Slovo k rodákam.

Kto priebeh verejného života dlhšie roky s pozornosťou sprevádza, neomylnne sa o tom presvedčí, že sa v ňom jalové a zas veľmi úrodné občasia striedajú, a že kým dakedy nie mesiace, lež aj roky pominú bez toho, aby sa zvláštnejšie zjavy a udalosti vyskytly, sú zase chvíle, v ktorých celé hromady najzávažnejších zjavov sa kopí a jedny druhé takmer zaplavujú, vytiskajú. Takúto dobu žijeme dnes. V svetovej politike rozvinutie východnej otázky, tvorenie sa nových veľmocnárskych spolkov; vo vnútornom štátnom živote otázky štátneho vyrovnania, kvóta, münová

banka, výchova vojenských dôstojníkov, no a čo sa nas aspoň nateraz najbezprostrednejšie dotýka: otázky katolíckej autonómie, obštrukcia snemovej opozície a socialistické pohyby poľných robotníkov. Primného, naozaj primného je to na našu dobu, a nám sa treba predsa so všetkým týmto zaoberať, so všetkým týmto zápasiť. A keď by aj veškerí činitelia na tom pracovali, aby vzájomná podpora vývodila pri riešení tak vážnych otázok, i vtedy by bolo dosť práce, namáhania, no keď oproti tomu nesčíselné živly starajú sa o to, aby vše a všade čím viac ťažkostí zrástlo, kým div, že postup chabne, že napredovanie badať nemožno. Usilujeme sa, v potu tváre pracujeme, no, ale práca nenesie ovocia, nemá požehnanie, lebo zaslepenosť, zášť, revnivnosť a sobectvo úspech hatí, ba nemožným činí. Autonomiu čaká a požaduje katolícka cirkev už od päťdesiat rokov. Patrí jej, potrebuje ju, no a že neprichodí k nej, kto je tomu vina. Netečnosť jednej a sobeckosť druhej strany. Korunovaný kráľ, krajinská vláda s najväčšou ochotou dáva príležitosť cirkvi katolíckej k sriadeniu samosprávy, a jestli to tak pôjde, ako začína, tak veru zase sotva dačo bude z nej.

Autonomia je samospráva, tedy cirkev má dostať to právo, aby sa ona sama seba spravovať mohla. Je to prirodzené a jednoduché, to každý pochopí. Ale aby vec obťažaná byť mohla, vystúpi kňazstvo a hovorí: «Kristus v cirkvi založil dva rády, kňazský a svetský a *moc panovania* v celej úplnosti sveril na biskupov a nie na svetských.» Tedy tu máte katolíci samosprávu; kým katolícke náboženstvo bolo náboženstvom štátnym, správna moc bola v istej časti v rukách *svetského* štátu. Túto moc treba prevziať od štátu a dať ju biskupom, aby títo ešte aj v tomto *panovať* mohli dľa naloženia Pána Krista, a svetskí: synovia to a dcéry Pána Boha nech budú otrokami v cirkvi oného náboženstva lásky a milosti. Sluha sluhov nech je pánom. A predsa ako ďaleko je to od pravdy. Kristus Pán založil cirkev, jednotu synov a dcér Božích. Povolanie kňazstva je totožné s povolaním učedníkov a apoštolov: idte a učte všetky národy atď. No kňazia chcú *panovať* a to ešte vo väčšej miere ako doposväď. Preto hľadajú a pokrytým spôsobom robia nátlak na veršech, ktorí volia vyslancov na kongress, naskladajú im, aby len takých volili, ktorí sú bezpodmieneční podriadenci kňazov. Preto používajú onú nejasnú a preto až veľmi nešťatlivú a škodlivú úpravu primasovu: aby nevolili takého, ktorý je vraj údom spoločnosti cirkvou zakázanej, k tomu za zakázané vyhlasujú už i politické strany, za dovolenú nechávajú len ľudovú stranu, a prostý dedinský ľud im ešte i to verí a dľa toho koná. Sami kňazia na úpravu primasovu sa

opierajúci, sejú nesvornosť medzi veriácich, oni ich rozdelujú na dve strany, do jednej rátajúc kňazstvo slepo nasledujúcich podriadencov, a do druhej všetkých samostatných, ktorých menujú katolíkami len dľa krstného listu. Koľko v tom pokrytstva, koľko nepravdy, a že sa proti takýmto prechmatom so zaslúženou ostrosťou neobraciame, neohradzujeme, príčinou toho je jedine to, že si sriadenie, a to čím skoršie, samosprávy čím najvrelejšie želáme, a preto rozbrojom vyhnúť sa snažíme, zvlášte ale preto, lebo sme presvedčení, že ohromná sila katolíckej inteligencie svojej povinnosti urobí zadosť, práva svoje obháji, zabezpečí, a otročiť sa nedá.

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Čo bude snem robiť. Ministerská porada ustálila sa na tom, že s pretrhnutím pojednávania návrhu zákona o uvedení do života trestného súdobného pokračovania, snemu predloží k pojednávaniu predovšetkým asice už v pondelok návrh zákona o dani od cukru, ponevác platnosť dosavadného zákona vyprší koncom júla. Zatým bude snem pojednávať návrh zákona o železničnej požičke a iné menšie návrhy a len po vybavení tých bude pokračovať v pojednávani návrhu o trestnom súdobnom pokračovaní. Pripomenieme tu, že 24. júna bolo ešte vždy 24 vyslancov predznačeno k všeobecnej debatte o návrhu trestného súdobného pokračovania a tak všeobecné pojednávanie potrvá ešte dlhý čas.

Nedeľný odpočinok trafikantov. Trafikanti, ktorým zákon nedovoľuje nedeľný odpočinok, už dávnejšie započali akciu, aby aj oni mali kus slobodného času. Teraz, ako počuť, vyslúchli ponosu trafikantov v obúch štátoch monarchie a pracujú na takom návrhu zákona, ktorý i trafikantom dá žiadaný oddych. Návrh pravdepodobne znieť bude tak, že trafikanti v nedeľu predpoludním len za štyri hodiny a popoludní len za dve hodiny budú mať trafiky otvorené. Reč je i tom, že v takých mestách, ktoré majú viac než 50,000 obyvateľov, trafikanti každú druhú nedeľu cez celé odpoľudnie budú môcť mať zavrené svoje obchody.

Národnostné pohyby. Jako počuť zástupcovia Slovákov, Rumunov a Srbov vydržovali nedávno poradu v Budapešti, na ktorej sa na tom usniesli, že vyšlú veľkú deputáciu do Viedne k rakúskemu cisárovi, v ktorej podajú svoje sťažnosti. Predovšetkým ohradzujeme sa proti tomu žeby sa tých pár pánov, ktorí sa v Budapešti síšli k porade, smeli menovať zástupcami Slovákov. Týchto pánov nikto nevymenoval ani nevyvolil za zástupcov Slovákov, jak sa tedy za takých vydávajú, tak len klamú svet.

Slováci boli vždy a sú aj teraz dobrí vlastenci,

ktorí verne ľúbili svoju rodnú zem a v bratskej shode nažívali s bratmi Maďarmi. Keď Slováci mali nejaké sťažnosti, obrátili sa k uhorskej vláde, kde vždy boli vyslyšaní. Slováci nikdy nešli na ponosu k rakúskemu cisárovi, u ktorého nemajú čo hľadať, ba Slováci majú do činenia len s uhorským kráľom.

Ostatne rakúsky cisár, jako sa to už viac ráz stalo, neprijme na výsluchu uhorských poddaných.

Vyjednávanie o pokoj medzi Gréckom a Tureckom ešte dosiaľ není ukončené. Vyslanci jednotlivých veľmocí všemožne pracuju na tom, aby podmienky pokoja čím skôr ustálili.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie dňa 15. júna. Po prijatí návrhu zákona o rozmnožení fundacionálnych miest v školách spoločnej armády prišiel dnes na pretras návrh zákona o pretvorení Ludoviky a o založení nových vojanských škôl.

Referent Aurél Münnich odporúčal návrh k prijatiu. Ačkoľvek vláda ani nečaká, ale sa ani neutískla na chválu za tieto návrhy, referent predsa vyzdvihuje, že jak vláda, tak aj minister honvédstva barón Fejérváry zasluhujú uznanie, že predostrel snemu teraz pojednávane návrhy.

Minister honvédstva barón Fejérváry neдрží za slušné, aby sám posudzoval, čo je hoden pojednávany návrh z ohľadu vojanského a národného. Posúdenie toto ponecháva snemu, ktorý dozaista uvidí, že týmito návrhmi uhorský vlastenecký duch veľmi pokročí. Poukázal nato, že sa zadaným návrhom poskytnie príležitosť synom chudobných rodičov, aby si synov mohli dať do vojanských škôl, kde budú zväčša zdarma vychovávaní za vojanských dôstojníkov.

Koloman Thaly není spokojný s návrhom; tvrdí že pomocou tohože porakúšti sa honvédstvo. Návrh aj v mene neodvislej strany neprijíma.

Franc Bolgár tvrdí, že zadaný návrh úplne uspokojuje požiadavky, ktoré národ prechovával ohľadom vojanskej výchovy uhorských mladíkov a preto návrh národná strana vo všeobecnosti prijíma.

Aj ľudová strana prijala návrh vo všeobecnosti. o čom upovedomil snem Ján Asbóth.

Hovorili ešte viacerí členovia neodvislej strany, ktorí boli všetci proti návrhu asieť preto, lebo všetci si ziadajú neodvislé uhorské vojsko.

Zasadnutie snemovne dňa 16. júna. Pojednávany bol vo všeobecnosti návrh zákona o honvédskych výchovných ústavoch. Pojednávanie otvoril Béla Barabás. V návrhu nevidí nič zvláštneho, žiadne víťazstvo pre Uhorsko. pre vlast našu značil by víťazstvo iba návrh zákona znejúci o samostatnej uhorskej armáde. Návrh neprijíma.

Ľadám Horváth preto neprijíma návrh, lebo v honvédskej škole budú sa vyučovať mladíci aj pre spoločné vojsko a ta dozaista poberú len najlepších žiakov.

Minister honvédstva barón Fejérváry bránil návrh, ktorým je splnená dávna túžba Uhorska ohľadom vojanských vyučovacích ústavov.

Keď ešte aj referent Aurél Münnich odporúčal v krátkosti návrh, bol tenže jak vo všeobecnosti, tak aj podrobne bez zmeny prijatý.

Na konci zasadnutia interpelloval Franc Komlóssy v záležitosti regulovania rieky Moravy, ktorá i tohoto roku narobila mnoho škody. Rečník sa pýtal ministra, že kedy už raz započne vláda Moravu regulovať, taktiež koľko mieni vláda vynaložiť na tieto práce. — Vláda na interpelláciu len neskoršie odpovie.

Zasadnutie dňa 18. júna. Po krátkom pretrhnutí dnes sa snem vrátil k pojednávaniu návrhu zákona o uvedení do života trestného pokračovania. Ponevác pojednávanie návrhu trvá už dlhý čas, a ponevác už hodný počet vyslancov hovoril, rečníkom sa nepodarí pozornosť snemu, upútať lebo nevedia nič nového a zaujímavého povedať. Rečníci hovoria len preto, aby mrhali čas a vládu prinútili, žeby návrh vzala nazad alebo aspoň 16-ty paragraf vynechala, proti ktorému je celý boj nameraný. Dnes hovorili 4 rečníci.

Zasadnutie dňa 19. júna. Na dneskajšom zasadnutí ubudlo len o 3 rečníkov. Zasadnutie toto je preto významnejšie, že dnes povedal obsírnu reč aj Ferdinand Horánszky vynikajúci člen Apponyiho strany. Rečník dokazuje, že 16-ty paragraf ohrozuje nielen slobodu tlače, ale aj verejnú slobodu, lebo jak je úplná sloboda tlače potlačená, tým je potlačená aj verejná sloboda. Návrh neprijíma.

Hovoril ešte Ludvik Hentaller a Štefan Rakovszky. Tento posledný sa osvedčil, že opposície budú až do nekonečnosti pracovať, aby prekazily prijatie pojednávane návrhu.

Na konci zasadnutia byly interpellácie. Franc Sima interpelloval ministra orby v záležitosti robotníckych pomerov na Dolnej zemi. Zazlieva, že vláda spory medzi statkármi a robotníkmi chce rozriešiť pomocou žandárskych bodákov.

Minister orby Darányi predbežne, prv než dá konečnú odpoveď na interpelláciu, rozpovedal, čo zamýšľa vláda vykonať, aby zabezpečila žatvu. Túto odpoveď podávame v osobitnom článku.

Po ministromi znovu sa ujal slova Sima a ostro napadol účinkovanie slúžnovecov.

Minister vnútra Perczel zaujal sa slúžnovecov a všetkých úradníkov, ktorých Sima pomlúval.

Sima po Perczelovej reči znovu sa ujal slova, ponevác ale grobianil, nuž mu predseda odobral slovo.

Zasadnutie dňa 21. júna. Na dneskajšom zasadnutí hovoril Franc Sima skoro úplné tri hodiny proti návrhu. Okrem neho hovoril ešte Béla Komjáthy tiež proti návrhu, čím bolo zasadnutie vyčerpané.

DOPISY.

Z kysuckej doliny.

Otený pán Redaktor!

Ešte neodtieklo mnoho vody do mora večnosti, čo sa známi „ľudomilovia“ ľudovej strany začali starať nielen o duševný, lež aj o hmotný blahobyt svereného im stáda. O hmotný blahobyt chceli sa postarať založením potravných spolkov, tak zvaných konsumov.

Bolo to krik a sem-tam behania, keď sa tieto spolky zakladali a predsa keby vysoká vláda nebola povolila lacný dôvoz, nuž by z celých konsumov nebolo nič bývalo. Takto môžu potravné články o pár krajačov lacnejšie dávať, začo sú viacerí aj skutočne povďační liberálnej vláde.

Teraz sa ale vlastne nechcem rozpisovať o potravných spolkoch, lež chcem v krátkosti sdeliť et. čitateľom, ako bol u nás ľud pripravovaný k birmovke. Jakkňhale bola birmovka oznamená, „sluhovia“ Pána hneď sa prichytili k vážnemu dielu pripravovania detí a ich rodičov. Žiaľbohu aj tu bola zamiešaná politika, lebo sa kňazi obávali, že základ našej sv. viery: „synáčkovia milujte sa vospolok“ najde si cestu do srdce veriacich. Čačiansky p. farár na srdce kládol veriacim, aby si za birmovných rodičov nevolali takých, ktorí svätú cirkev zapredali. Veľmi dobre vieme, kto sú to tí, čo svätú cirkev zapredali; sú to tí občania, ktorí pri voľbách hlasovali na kandidáta liberálnej strany; tedy krajinské voľby sú na prekážke, aby niekto mohol byť birmovným otcom.

Spytujem sa ale, jakým právom môžu kňazia žiadať od ľudu, aby zásady katolíckej viery držal, keď ich kňazia nohami šliapu. Kam to povedie, keď katolícki kňazi tak ďaleko pôjdu vo vyučovaní lásky k blížnemu, že budú vyučovať, aby veriaci svojich spolublížnych nenávideli, nimi opovrhovali len preto, že sú inakšieho politického presvedčenia? Ja som toho pevného presvedčenia, že takéto vyučovania donesú skôr-neskôr trpké, smutné ovocie. Práve preto páni kňazia vstúpte do seba a nerozsievajte nenávisť a zášť, lež lásku, čo je ostatne i tak vašim povolaním.

Diogenes.

Od Bytče.

Veľactený Pán Redaktor!

Mestečko Bytča ležiace v trenčianskej stolici, bolo 9. a 10. júna dejišťom veľkej slavnosti. Jeho Osvietenosť najdostojnejší pán Imrich Bende, biskup nitriansky vysluhoval tu sviatosť sv. birmovania. Mestečko veľmi slávnostne prijalo všeobecne obľúbeného tohoto veľpastiera sv. cirkve. Oproti pánu biskupovi išlo ku prievozu početné jazdecké banderium tunajšej mládeže, červeno-bielo-zelenými stužkami ozdobené a s veľkou radosťou ho dovedli do mesta. Pri vchode do mesta pred zámkom stála krásna brána čecinou a inými zelenými ratolestami a veľkými národnými zástavami okrášlená, s nápisom: „Litz üdvözölve körünkben“ (Buď vítaný v našom krúhu) a celé obyvateľstvo mestečka, ktoré sa vzdor nepoznávateľnému času plným počtom shromaždilo, čakalo pána biskupa, ktorý pohnutý nad tak srdečným vítaním išiel do fary.

Hneď po príchode z nariadenia mestečka celý výbor mestečský bez rozdielu vierovyznania bol na poklone u Jeho Osvietenosti, kde ho pravitár pán Ján Reháč v

mene mesta peknými a výrazu plnými slovami privítal. Len bývalý kandidát ľudovej strany, ináč tiež člen výboru chyboval. Ľudová strana vraj nenávidí pána biskupa, lebo že zatracuje zásady jej, a nie natofko zásady, jako skutky. Vysvitlo to úplne aj z jeho reči. Hovoril totižto medzi iným doslovne: Buďme verní našej cirkvi a držíme hlavnú zásadu jej: Miluj svojho blížneho jako seba samého“ a čo rozumieme pod milovaním blížneho? pýtal sa pán biskup — a sám si aj odpoveď dal: Nerobme mu to, čo nechceme, aby sa nám robilo. A kto je najbližší? pýtal sa ďalej: každý človek bez rozdielu naboženstva. — každý človek bez výnimky: — pred Bohom sme všetci rovnakí — odpovedal sám sebe, — a túto odpoveď asi desať ráz opakoval, aby si ju každý dobre zapamätal. — Ďalej napomínal prítomných, aby vrchnosť svoje etili a vážili a reč krajinskú si osvojiť usilovali sa, aby si každý svoju materinskú reč opatroval, ale reč uhorská, aby nikomu nebola cudzou.

Nuž páni zakladatelia k omámeniu ľudu nevzdelaného „ľudovou“ nazvanej farísejskej stránky, opovázate sa ešte povedať, že vtedy keď ľud nielen proti privržencom iného vierovyznania ale proti každému, ktorý ku vašej stránke nepatrí, huckáte, týchto osočujete, žeravým uhlím obsypate, — že dielo kresťanské robíte? Vysmejú sa vám, lebo každý vie, že je biskup povolanejší posúdiť, čo zodpovedá duchu kresťanskému, než vy. A však asnaď len nepoviete, že je biskup nepriateľom cirkve katolíckej, ako ste na každého povedali, ktorý vás vo vašich sobeckých cieľoch nepodporoval? Páni heckapláni, nehoďte viac, že vy vieru bránite, ale povedzte pravdu: My nekresťansky účinkujeme, aby sme nami utvorenú a k omámeniu ďalej od nosa nehladiacích ľudí „ľudovou stranou“ nazvanú stranu udržať mohli, lebo ľudová strana a čistá kresťanská viera sa spolu nesmestia.

Pravdolás.

Bošaca. (trenčianska st.)

Veľactený Pán Redaktor!

V krátkosti chcem niečo o našej obci napísať, o ktorej et. čitateľstvo dosiaľ dozaista nič nevie. Naša obec je dosť veľká, občania zaoberajú sa zväčša roľníctvom; mnohí si zahľadáajú ale chlieb v Budapešti.

Nedávno bola u nás kommissia z Trenčína v záležitosti vicinálnej cesty, ktorá sa stavá po hranice Moravy. 10. júna výbor pod predsedníctvom p. hlavného slúžneho odobral hotovú cestu a most, taktiež aj účty z r. 1896.

K veľkej polahote nám slúži, že bývame blízko Nového Mesta nad Váhom, kde odpredávame svoju poľnú úrodu, a nakupujeme si, čo potrebujeme.

Čo sa týče poľných úrod, tie stoja dosiaľ veľmi pekne, len aby ich Pán Boh aj na ďalej zachránil od každej pohromy.

S Bohom!

Zabudšoran.

Zabezpečenie žatvy.

V minulom čísle sme pisali o tom, že poľnohospodárski robotníci na Dolniakoch chcú teraz z príležitosti nastávajúcej žatvy prácu zastaviť, to jest štrajkovať. Toto zastavenie práce znamená ohromnú škodu pre statkárov bezprostredne a prostredne aj pre celú krajinu. Povinnosťou vlády je tedy, aby všetko možné spravila, žeby toto hroziace zlo nezastihlo statkárov a tak aj celú kra-

jinu. Práve preto vláda sa celou silou zaoberá s tými prostriedkami, ktoré sú potrebné, žeby na Dolniakoch bola tichá žatva zabezpečená a tým cieľom jak minister vnútra, tak aj minister orby v súhlase držia porady a vydávajú rozkazy.

Minister vnútra povolal k porade fžišpánov a vice-špánov tých dolňozemských stolíc, v ktorých sa robotníci búria. Aj minister orby držal poradu, na ktorú pozval predsedov a podpredsedov hospodárskych spolkov z tých samých stolíc.

Minister vnútra porobil rozsiahle poriadky v tom smere, aby tí zenci, ktorí chcú pracovať, už či sú tamejší alebo cudzí, mohli aj bez prekážky pracovať a tým cieľom postaral sa o to, aby ich buričia a zavedení robotníci nemohli v práci prekážať. Aby sa toto dalo previesť bude nielen počet žandárov v otázných stoliciach sositnený, lež na najnebezpečnejšie body bude aj vojsko vyslané.

Minister vnútra postaral sa taktiež aj o to, aby sa stoliční úradníci, zvlášte slúžnovci počas žatvy nezaoberali s inými bežnými prácami, a aby sa tak mohli celkom venovať robotníckej otázke a nadhodilé sa spory medzi robotníkmi a statkármi mohli hneď na mieste v najkratšom čase riešiť; taktiež aj o to sa postaral minister vnútra, aby ľud po dedinách bol osvietený, že štrajkovaním, zastavením práce, len zdanlivo škodí statkárom, v prvom rade si podkope vlastný blahobyť a budúcnosť, lebo statkár si konečne pomôže cudzími robotníkmi a keď si raz zavolal cudzích robotníkov, tak ľahko sa nevráti k miestnym robotníkom. To ale, žeby sa cudzí robotníci nedali odstrašiť štát všetkými možnými prostriedkami prekazi.

Minister orby rozhodol sa, že v Mezöhegyesi, ktoré mesto je stredobodom Dolniakov, z Horniakov sosústrední mnoho rezervných robotníkov, ktorým do tých čias, pokiaľ nebudú potrební, poskytnú nejaké zamestnanie v Mezöhegyesi; jaknáhle ale zjednaní poľnohospodárski robotníci niekde odopru prácu, títo rezervní robotníci hneď budú poslaní ta, kde nebezpečie hrozí, že úroda na poli zahynie. Nezabudlo sa ani nato, aby v Mezöhegyesi bol na porúdzi dostatočný počet kosí a iných hospodárskych strojov.

Jak by počet rezervných robotníkov nebol dostatočný, vtedy vláda porobí tie najrozsiahlejšie prostriedky. Tak medzi iným minister orby nariadil, aby hõrni robotníci boli na prvé telegrafické vyzvanie do Mezöhegyešu expedovaní; minister pravosúdia ale navrhol, že v páde potreby všetkých tých väzňov, ktorí sa bez nebezpečia k tomu dajú upotrebiť, prepustí statkárom.

Toto sú tie prostriedky a ustanovenia, ktoré vláda porobila v oči hroziacemu nebezpečiu; ministri sa ale okrem týchto dočasných poriadkov zaoberajú aj v celku so sociálnou otázkou. Minister orby pracuje na návrhu zákona, ktorý sriadi pomery poľnohospodárskych robotníkov, taktiež bude chrániť oprávnené a slušne záujmy aj statkárov. Tým cieľom sriadené je v ministerstve orby nové oddelenie, ktoré sa bude zamestnávať len s vyba-

vovaním robotníckych záležitostí. Na čele tohoto oddelenia bude stáť bývalý hlavný notár békésskej stolice, Josef Bartóky, ktorý je známy čo odborný znalec v tomto ohlade.

Z tohoto vidno, že sa vláda do podrobna zaoberá s liečením socialistických pomerov a tak nenie pravda, čo neprajníci vlády rozchyrujú, že vláda socialistikú otázku len bodákami žandárov chce riešiť. Patričné hospodárske spolky ubezpečily vládu, že ju budú celou silou podporovať v tomto účinkovaní a že budú na tom pracovať, aby robotníci zadost spravili kontraktualnej zaviazanosti a statkári aby všade spravodlivo zachádzali s robotníkmi.

BESEDNICA.

Milost' ...

Nepriateľské vojsko už piatu noc neprestajne bombardiruje na oprotivnom brehu nachodiaci sa zámok.

Žigmund, tento neohrozený vojak, o ktorom sa vie po krajine, že má čvy z ocele, vôľu zo železa, srdce ale z kameňa vytesané, už piaty deň zdržoval sa so svojimi štábnymi dôstojníkmi v hlavnom tábore a ani nenakukol do svojho rýchle sbúchaného domova, kde umiestil počas obliehania zámku grófkú Leonu, a táto žena bola jeho manželkou a veľmi ju miloval.

Generálka počernastých vlasov, ktorá by nebola zažmurila oči v túto hroznú letnú noc ani za svet, počúvala nemo popudzujúcu rozprávku svojho mladšieho brata o podrobnostach obliehania, a o tisícoch tých hrozných maličkosťi, ktoré sú vstave pretvoril mesto v takýto čas v hroznú panorámu.

Mladý gróf Dobokay vpustiac ľavú ruku do širokého hodvabného opasku národnej barvy, unavený oprel sa o knisajúcu stoličku operadlovú.

— Dnes sme zas chytili špehuňa — riekol zývajúce a hodil na dlážku bez pokrovcov do polovice vyfajčenú cigarettu.

Grófká složila zpomedzi jemných prstov cupaniny na stól a dívala sa unavená do očí svojho mladšieho brata.

— A — spýtala sa tichútko, — čože previnil, chudák?

Gróf sa usmial.

— Že čo previnil? Ver neprevinil nič, len kresby robil o vojsku. Hneď ho chytili, vyzdvihli na bodáky a sem ho Žigmundovi dovedli.

Potom pokojným, ľahostajným hlasom, ako ktorý už privykol takémuto, doložil:

— Na úsvite ho zastrelia ...

Grófká si vzdychla a pomyslela na to, že smrť, ktorú tohoto času jej mocný manžel tak hojne rozdáva, preda snáď nebude to najhoršie zlé na zemi. A jej myšlienky blúdily za niekym, ktorého teraz, bohvie, kde svrhla búra týchto nepokojných časov. Ach, smrť je nie najväčšie súženie.

Tento volakto nebol jej pravda nič, ale predsá bol tak prirastený k srdcu úhohej ženy, ako na príklad do venca mladej nevesty je zapletený kvietok lásky.

Do ruky vzala zas cupaninu a pracovala.

— Ako sa volá? — spýtala sa po malej prestávke.

— Meno mu neviem. Je ešte len chlapec.

— Mladý je ešte?

— Dieťa... Najviac keď je dvadsaťročný.

Grófka pozrela hore. Na bľadej, zamračenej tvári prebehol sotva viditeľný nepokojný ťah.

— Aký je to človek? Sedliak?

— Nemyslel by. Nie je jednoduchý človek. A čo je pri ňom veľmi zaujímavé, myslím, je to, že pravé oko je sivé, ľavé ale...

Grófka Leona pustila z ruky cupaninu na zem, a pohmúrnym zrakom dívala sa na brata.

— A ľavé oko ako uhol čierne — chcela povedať dychtivým hlasom, ale slovo sa jej v hrdle zastavilo.

— Ľavé oko ale je ako uhol čierne — pokračoval gróf Dobokay a vypil ľahkým pohybom ruky pozostatok čaju.

Potom pozrel prekvapene na sestru, ktorá teraz ako v sochu premenená dívala sa neprestajne do plameňa blúčiacej sviece.

Delostreľba tam von hrmela bez prestania, rachétle a granáty pukaly neprestajne a nejaký hvizdiaci hlas vždy zvučal v povetrí celú noc.

— Čo ti je, Leona? — pýtal sa hľadiac na ňu zdesene a zvedave.

Žena sedela ešte za okamžik na mieste, potom pomaly vstala, a bez slova šla von z chyže ako ospanlivá.

— Kde ideš? — spýtal sa jej brat a siahol po čiapke.

Grófka pozrela na neho.

— Ale kde, pre Boha?!

— Nuž k väzňovi... Zaujímá ma — riekla žena skoro hnevlive utlumeným, trasúcim hlasom.

A tak, ako bola, sbehla po schodoch s obnaženou hlavou von do tmavej noci, na nohách majúc malé červené papuče.

Jej brat, ktorý nikdy nedržal za srovnateľné s grófskou korunou, aby sa zaujímal s rozlúštením hádok, nehytiač meč pod pazuchu, nasledoval ju neistými krokmi.

Kým došli k tretiemu uhlu, nadporučík, ktorý šiel za sestrou niekoľko krokov ďalej, sa po niečo sohol.

— Leona, ztratila si papuču! — a zrýchlil svoje kroky.

— Tu máš papuču... Neobuješ si ju?

Žena nepozrela nazad.

— Gabriel, teraz sa ponáhľam... ponáhľam...

Tenka hodvabná punčocha neochránila jej nohu pred kamením ulice, ale ona teraz tak ďaleko bola od dojmov, ako keď by ani nebola z tela a z krve pozostávajúce slabé stvorenie.

Čo ju teraz viedlo, to bolo len jej srdce, zbolené, ubolené materinské srdce.

*

Stalo sa pred osemnástimi rokmi, keď Žigmund domov voviedol prvý raz svoju krotkú, tichú manželku a poloziac jej svoje dve ťažké ramená na útle jej pleciah, spýtal sa jej útlým hlasom, či mu skutočne vernou ostane; vtedy ona veľké oči otvoriac dívala sa na svojho manžela. Potom, ako zlý žiak, ktorý si nedôveroval vyznať doma, že ho vyhodili zo školy a ktorého sa spýta matka k srdcu znejúcim, dôverným hlasom v čas zkušok, že či ozaj donesie domov dobré svedectvo. Ona sohla hladko učesanú počernastú hlavu na mocné rameno svojho manžela a pustila sa do žalostného plaču.

— Bláhová, — upokojoval ju kapitán útlostou a sbozkal jej z očí tečúce slzy.

Raz, asi pred jedenadvadsiť rokmi bol jeden Talian a či iný mladý maliar ohnivých očí v kaštieli grófov Dobokaycov pri Samoši, kde títo zvykli obyčajne leto tráviť. V Sedmohradsku medzi riadnymi okolnosťami niet veľkej horúčnosti v lete, ale čo sa toho týče, toto leto sa dokázalo byť aspoň pre dievča horúcim... Slnce, ak sa nemýlim, je naposlady na to, aby vypúšťalo teplo.

Talian ostatne sobral po niekoľkých týždňoch svoj siator s batôžinou, sadol do panského koča a bez toho aby sa bol ešte raz obzrel, odháňal po úzkej, hroblovatej ceste.

Starý gróf Dobokay, ako sa stal vdovcom, presvedčil sa, že polovačka na medvede je na svete najvznešenejšia zábava a práve z tejto príčiny prežíval hlavnú čiastku svojho života von z kaštiela alebo mimo stien koložvárskeho prastareho hniezda.

Gróf Gabriel, mladší brat, vtedy bol ešte len dieťa a nenašiel v tom nič, že jeho sestra jedného času mala tú panskú vôľu, že trávila viac mesiacov zavrená v svojej chyži.

Slovom, zabudli na Taliana a keď potom raz Žigmund natiahol na trasúci sa prst grófkyni Leony zlatú obrúčku, vtedy milú, šťastnú ale predsa tak smutne sa smejúcu mladú nevestu odprevádzalo srdečné blahoželanie celej rodiny ku schodíkom hlavného oltára.

O malom rozprávať počínajúcom chlapčekomu podivných očí — práve snáď v tú hodinu niekto matke, — ktorá ho za svojho prijala a ktorú ale v celom meste poznali ako bohatú, poriadnú ženu — poznamenal:

— Hľa, pani moja, a malý Eduško by už bol dvaročný.

*

Od toho času minulo už snáď osemnásť rokov, a teraz, keď grófka Leona položila nohu kameňami uličnými otlčenú na prah domu, kde bol hlavný tábor vojska, v myslí prelietla jej taká myšlienka, ako čoby to všetko, čo sa s ňou stalo cez jej celý život, bolo sa odohralo pred ňou len včera alebo predvčerom.

Len v tom nebola teraz istá, že kedy a ako sa tá vec stala, keď sa ten nešťastník docela ztratil z domu jeho vychovávateľky.

Minulo od toho času už poldruba roka, ale ona zabudla na toto docela.

Len jedno bolo, čo všetkých jej päť smyslov zaujímalo, že ho na svitaní zastrelia...

Mladý gróf Dobokay riekol heslo. V bráne stojacia stráž salutovala a vystúpila im s cesty.

— Kde je? — spýtala sa grófka od rozčulosti trasúcim sa hlasom.

— Kto? Chlapec?

— Chlapec — opakovala žena.

— Cheeš ho vidieť?

— Cheem ho vidieť...

Strážnik otvoril pred nimi železom okuté dvere.

Nadporučík chytil ruku sestry.

Za dvermi spal volakto na slame v železe okutý.

— Poznáš ho? — spýtal sa dôstojník neistým hlasom.

— Poznám — odpovedala žena sucho.

— Na úsvite vystrelia dušu z úbohého — riekol strážnik a pokrútil si beľasé husté fúzy.

Grófka pozdvihla hlavu.

— Na úsvite?...

Obzrela sa do vďaka zdesene Videla dobre i tvár bratovu, i strážni-ovu, ba i tohto nešťastníka hneď poznala v tom svetle, ale kde je svieca, s ktorou jej boli svietili?

Stiahla obrvy. Všetko okolo nej plávalo v modrej farbe.

Svitale ...

Vybehla na poschodie k svojmu manželovi. Dôstojníci sa jej všade pozdravovali.

— Kde je môj manžel? — oslovila stotníka, ktorý práve vyšiel z chyže.

— Od neho idem, grófka — bola odpoveď a odišiel. Že prečo, to povedať zabudol osvietenej panej. Mal on vykonať popravenie jedného špehúňa.

Grófka Leona vnišla k manželovi. Chyža bola pokojná a nepríjemná. Generál sedel na stoličke slamou opletenej pri stole a čítal nejakú zprávu. Iný nebol v chyži.

Mimovoľne pozrel na otvorenie dverí. Keď zazrel, že prišla k nemu jeho manželka, vstal s miesta udivený.

— Ty tu, Leona? No, čo si doniesla dobrého, môj holúbok.

Keď bol v dobrej vôli, vždy menoval svoju manželku holúbkom.

Grófka zavrela za sebou dvere a na chvíľku sa dívala nemo, nejasným zrakom rovno na manžela.

— Leona, už som nezažmuril oka od päť dní. — riekol vodca vojska, aby len preriekol niečo. Potom pozrel náhle na nohu svojej manželky.

— Leona, ty si len takto prišla?!

Žena sa vzpomätala.

— Len takto — šeptala tichúčko a dívala sa bojazlivo pred seba.

V druhom okamihu, ako komu príde na um nejaká hrozná vec, soplala biele ruky a dívala sa zroneným prosiacim zrakom do opálenej, chudej tváre svojho manžela.

— Milost!... — zkríkla plačúcim hlasom a bez všetkej opravdovej príčiny padla ku nohám Žigmundovým.

Jej rozmazané, slabé kolena buchly skoro strašne na zle ohoblovanú podlahu chyže.

— Milost!... Oh, Žigmund len tento raz milost!

A rozprávala o ľudskej milosrdnosti, o nevinnosti na smrť odsúdených vojenských väzňov a ešte o volakom, koho Eduardom menujú, lebo sa narodil práve osemnásteho marca; a ktorý je teraz práve v okovách tam dolu v žalári a čaká katov, ktorí vyhasia jeho mladý život v mene slobody.

— Oh, milost!... — znova upela, počas čoho objala trasúce sa nohy ohromného muža.

Vojenský vodca, ktorý len ťažko porozumel veci, díval sa na okamženie predesený na svoju manželku.

— Ale veď povedz — spýtal sa jej trochu unaveno — kto ti je ten človek?

Žena pozdvihla svoje na červeno vyplakané oči.

— Teda nie? — To chcela povedať: teda neznáš milost? — Ale ostalo jej slovo v hrdle väzeť a zas sa pustila do plaču.

Vodca opätovoľ otázku. Vedel, že jeho manželka ako nervosná žena máva vše podivné žiadosti. On ale nezvykol vyrozprávať svoje povinnosti pre každú ženskú maličkosť.

Kto ti je ten človek?...

Žena neodpovedala. Od krčovitého plaču nemohla k slovu prísť.

V Žigmundovi povstalo pekelné podozrenie, vidiac tento výstup a ľútosť svojej manželky, hnevlive sa jej spýtal:

— Kto ti je ten človek?... Snáď tvoj milenec?!

Cez zavrený oblok dnu kukajúce svitajúce alebo zrazu zabarvilo červený plameň niektorého magazínu v zámku. I ten zapálila niektorá zo Žigmundových rachétov.

Žena sa striasla a vyrovnala na tú otázku. S rozziareným obličajom sa dívala na svojho manžela.

— Tvoj milenec je ten človek? — znovu bučalo jej to hrozné slovo v ušiach.

— Tvoj milenec?!

Grófka Leona slabo si strela biele potiace sa čelo a šeptala suchými ústami:

— Moje dieťa!...

Potom, ako keď na niekom vypukne zastaralá zimnica, zrazu sa na celom štihlom jej tele počala triasť.

Vodcovi, ktorému od tohto mimoriadnym hlasom vypovedaného slova zrazu na rozum prišla jeho osemnásťročná rodinná, ničím nekalená blaženosť, o ktorej teraz vysvitlo, že takou ani nikdy nebola: v prvom okamžení stál taký bľadý ako sama studená smrť. Na to zrazu ale tak cítil, ako by sa mu tísila všetká krv na jeho modzgy.

— Odpusť! Milost! — šeptala žena pred jeho nohami.

Potom sa dívala hrozne soškliveným pohľadom na svojho manžela, ktorý teraz, ako by chcel nejaké slovo usrozumenia povedať, kývnul trochu hlavou na pravo; v druhom okamžení sa potočil a ako nejaká postrčená obrovská drevená lúčka, povetrie kosmo preženuc, padol na podlahu chyže.

Na toto buchnutie niekoľko dôstojníkov vnišlo dnu.

— Leona, pre Boha!? — spýtal sa mladý gróf Dobokay zarazene, ktorého tiež sem priviedla nespokojnosť. — Čo sa stalo? Čo je Žigmundovi?

— Rýchle pre lekára! — rozkázal jeden dôstojník a ponáhľal sa k nehnúcej sa postave generála.

— Milost! — riekla žena trasúcimi sa perami a utekala k dverom.

Keď otvorila dvere, zdola odznely dva, rýchle jeden za druhým rachotiace výstrely, do chyže hemžiacich sa naľakaných ľudí.

Počula výstrel a videla zpoza dymu šest do radu postavených pešiakov tam dolu sa rozostavovať, ešte niekoľko postáv, ktoré sa ponáhľaly k nejakej klesnutej mrtvole.

Za okamih sa dívala rovno ta, potom sa obrátila nemo a pomaly, vymeranými krokami navrátila sa do chyže, kde lekár práve vtedy určil o Žigmundovi, že ho stihla mrtvieca na jednu časť tela následkom tuhého rozhorčenia...

— Vidíte páni — ozvala sa grófka srdcelomnym hlasom, počas čoho ukazovala milosrdne na vystretú postavu svojho manžela — vidíte páni, čo sa stalo s mojim úbohým synom?

A počala zúfane triasť svojho porazeného manžela... Zbláznila sa.

Dôstojníci sa dojatí dívali jeden na druhého.

Ladislav Zsolnai.

Jubiläum anglickej kráľovnej.

Anglická kráľovná slávila minulého týždňa 60. ročné jubiläum svojho panovania. Slávnosti počaly sa v nedeľu dňa 20. t. m. a trvaly celý týždeň. Hlavným bodom slávností bol ale ten slávnostný pochod, ktorý v útorok dňa 22. júna tiahol so staričkou kráľovnou z Windsoru do Londýna k službám Božím, ktoré sa odbavovali v chráme sv. Pavla.

Už niekoľko dňami pred slávnosťou lode a železnice privádzali ohromné massy cudzincov do Londýna a keď vieme, že v hlavnom meste anglicka býva vyše päť millionov ľudí a že každý kto mal len zdravé údy šiel vítať a pozdraviť kráľovnú, možno riecť, že milliony ľudí pozdravovali staričkú kráľovnú z príležitosti zriedkavého jubiläuma. Na jubiläume boli zastúpené všetky panovnícke dvory európske. Nášho kráľa zastupoval arciknieža Franc Ferdinand. Mimo to boli na slávnostach zastúpené všetky kmeny a národy z Afriky, Indie atď., ktoré patria pod anglickú korunu.

Keď sa pochod pohol z Vindsoru, kráľovná poslala národu nasledovný odkaz: „Zo srdca vyslovujem vďaka svojmu milovanému ľudu. Nech je na mojom ľude Božie požehnanie!“ Lordmayor Philippis šiel na koni oproti kráľovnej po starú hranicu Londýna. Keď kráľovná na utešenom koči došla ta sprevádzaná rodinou a vysokým hodnosťárstvom, pochod zastal a lordmayor podal kráľovnej skvostnú šabľu mesta Londýna. Kráľovná šabľu prijala a potom ju oddala späť lordmayorovi. Pre úzkosť miesta slávnostné služby Božie odbyvaly sa pred chrámom pod holým nebom. Kráľovná so sprievodom po službách Božích odviezla sa do paloty buckinghamskej. Množstvo pestrých krojov afrických a indických deputácií poskytovalo oku pekný pohľad.

Nepriehľadné zástupy ľudstva vrele pozdravovali kráľovnú. Domy boli skvele ozdobené a z okien tisíce a tisíce ľudu vítalo kráľovnú.

Počas pochodu mimo niekoľko omdlení nestalo sa žiadne nešťastie. Všetko šlo v poriadku. Večer bolo osvetlenie.

V nasledovné dni boli veľké slávnosti pri kráľovskom dvore na počtu zástupcov európskych panovníkov a deputácií.

Kráľovná Viktoria narodila sa dňa 24. mája roku 1819, čo dcéra vojvodu Kentského, bratanca kráľa Vilhelma IV., ktorý zomrel dňa 20. júna roku 1837, takže jeho najbližšia pokrvná, 18 ročná Viktoria, pred 60. rokmi vstúpila na trón. Dňa 10. februára roku 1840 vzala si za muža (princa-manžela) Alberta Koburga, ktorý zomrel dňa 14. decembra roku 1861. Odtedy vdovstvuje anglická kráľovná a pečuje o svoju veľkú rodinu.

Starušká panovníčka mala detí, vnukov a pravnukov 79; a sice: 9 detí, 40 vnukov a 30 pravnukov. Z tých je na žive: 7 detí, a 33 vnukov. Medzi pravnukami, ktorí všetci žijú, je 19 chlapcov a 11 dievčat; medzi nimi je 5 vnukov princa z Walesu, 17 vnukov nemeckej cisárovnej vdovy po neb. Fridrichovi, 8 vnukov princezny Alice (mrtvá) a 3 vnuci od vojvodu zo Saska-Koburgu-Gothy. Početom je teda pravnukov 33 miesto udaných 30, pretože dva pravnuci sú zároveň vnuky cisárovny vdovy po Fridrichovi a princezny Alice a jeden pravnuk vnukom vojvodu Koburgského a princezny Alice.

CHÝRNÍK.

Jubiläum arcikniežata Rajnera. Arciknieža Rajner slávi tieto dni jubiläum, že už 25 rokov stojí na čele rakúskej domobrany (Landwehr). Jeho veličenstvo kráľ z tejto príležitosti v svojom najvyššom rukopise vrele ďakoval arcikniežatu za jeho zásluhy nadobudnuté pri Landwehre. Arciknieža na pamiatku jubiläumu svojho

rozmnožil už prv založenú základinu arcikniežata Rajnera o 40.000 korún.

Krst ruskej veľkokňažny. V kaplnke peterhofskej paloty v utorok pokrstili novonarodenú dcérku ruského cára. Obdržala meno Tatyana Nikolajevna. Krstní rodičia boli: Ovdovelá cárevná, dánsky kráľ, ruský následník trónu Juraj, kňažná Sachs Koburg-Gotha, veľkoknieža Michal, veľkokňažna Xenia a kňažna Viktoria Battenberg. Cárevná sama kojí svoju dcérku.

Föišpan Ludvík Kürthy. ako nadžupan oravskej stolice tieto dni cestoval po Orave cieľom preskúmania slúžnovských úradov. Po Orave je teraz ticho, aj v tých obciach, v ktorých vlní následkom ľudových pohybov pokoj narušený bol, panuje najväčší poriadok, čo sa len taktickému zachádzaniu župana môže pripísať ako i spravodlivému pokračovaniu podžupana Csilaghyho. Hlavný župan preskúmané slúžnovské úrady našiel v poriadku a pochválil aj jednotlivých obecných a okresných notárov. Nadžupana s jeho sprievodom vítali všade s úprimnou radosťou.

Inštalácia rožnavského biskupa dra Jána Ivankovitsa previedla sa minulé nedeľu za okázalých slávností v Rožňave. Biskup, v úplnom ornáte, na peknej štvorke sa viezol až po chrám, pred ktorým postavená bola skvostne ozdobená brána. V chráme vyobliekané dievčatká stály špalier a hádzaly kvety na cestu biskupa. Tu ho očakávalo kňazstvo kapitule v úplnom ornáte. Biskupa zaviedli do chrámu, kde odbaviac krátku modlitbu vydržovalo sa slávnostné «Te Deum», po ktorom biskup vrátil sa do svojej rezidencie. Pri slávnostach vládu zastupoval štátny sekretár Michal Zsilinszky. Na slávnostach prítomní boli aj vyslanci stolice gemerskej, abaujskej, novohradskej a hontianskej. Po službách Božích bola hostina a večer usporiadený faklový pochod s hudbou.

Výročný deň smrti cisára Maximiliana. Dňa 19. t. m. bolo tomu práve 30 rokov, keď po trojročnom panovaní cisára Maximiliana, brata nášho kráľa, vzbúrivší sa republikáni mexickí zastrelili. V spomenutý deň odbavované boli v prítomnosti členov panovníckeho domu smútočné služby Božie v kapucínskom kostole vo Viedni, kde leží cisár pochovaný. Na rakev složené bolo mnoho venčov. Vdova nešťastného cisára, Charlotta, zatemená na myslí žije teraz v Bouchonth-e, v letohrádku belgického kráľa.

Francúzsky konsulát v Prahe. Z Prahy oznamujú, že francúzska vláda zariadi tam pre Česko konsulát. Za konsula vymenovali Meroux de Vallois-a, doterajšieho konsula z Messine. Konsulát už tieto dni počne účinkovať.

Nové mesto so sriadenou radou. Minister vnútra odobril rozhodnutie veľkej obce Sátoralja Ujhely, že sa premení v mesto so sriadenou mestskou radou.

Millennárne stromy. Ten krajinský výbor, ktorý sa bol predlanským utvoril cieľom sadenia ovocných stromov na pamiatku millennia aj toho roku bude pokračovať vo svojej užitočnej práci. Výbor požiada teraz v čas dozrievania čerešien všetkých obecných predstavených, kňazov, učiteľov, aby sbierali čerešňové kôstky, o vysadenie týchto kôstok postará sa potom výbor, ktorý aj ten pekný zvyk chce udomáčniť, jaký panuje v Česku a na Morave, kde svatobníci na pamiatku svatby sadievajú dva stromy. Ku podporovaniu tohoto plánu vyzve výbor všetkých matrikárov.

Usmrtily ho včely. Matiaša Putza 74-ročného starca v Kirchbergu pri lámaní suchých ratolestí na strome napadol veľký roj včiel a tak ho dopíchaly, že od bolesti padol so stromu a za krátky čas umrel.

Páter Kneipp zomrel. Čo bol trpiacemu človečenstvu blabej pamäti Franko Madva, farár v nitrianskej stolici, to bol tiež Sebastian Kneipp. Oba liečili chorých zdarma. Rozdiel bol len ten, že Madva liečil zelinami a páter Kneipp vodou. Páter Sebastian Kneipp zomrel 17. júna vo Wörishofene vo veku 76 rokov. Na liečenie chladnom vodou prišiel tak, že sa asi pred 15-tymi rokmi sám liečil, pri čom zbadal ten výtečný účinok vody, že lieči reumatismus. Páter Kneipp svoje zkusenie počal hlásať a ľudia, ktorí pokúsili sa liečiť spôsobom Kneippa, ďalej rozširovali toto liečenie chladnou vodou. Kneipp založil vo Wörishofene liečivý ústav, kam sa len tak hrnuli ľudia trpiaci na reumatické boľasti. Tisíce a tisíce chorých sa vyliečilo v Kneippovom ústave pomocou známej „Kneippovej kúry“. Kneipp bol opravdovým ľudomilom a dobrodincom. Zpočiatku mu robili veľké nepríjemnosti lekári, ba pre liečenie stál i pred vrchnosťou. Keď ale jeho kúru za výtečnú uznal svet, už i niektorí lekári počali na jeho spôsob liečiť chladnou vodou. P. Kneipp mnoho zdravotníckych diel napísal; najvýznamnejšie a na celom svete poznané dielo jeho je „Moja závet pre zdravých a nemocných“. Za liečenie nikdy neprijal peniaze a čo bohatí ľudia z vďaky dobrovoľne obetovali, to rozdelil medzi chudobných. Sebastian Kneipp narodil sa r. 1821. Do svojho 21. veku bol tkáčom. Jako mladík dostal sa ku jednému kat. kňazovi, ktorý vidiac jeho nadanosť sám ho vyučoval. Tak sa dostal Kneipp na mníchovskú teologiu. Vysvätili ho za kňaza r. 1852. Wörishofenským farárom ostal r. 1881. P. Kneipp bol dlho chorým. Už aj chýry išly o jeho smrti, tie sa ale za nepravdivé dokázaly. P. Kneipp, ktorého si aj náš arciknieža Jozef hlboko ctil, zomrel na záduch.

Posledné krajiare. Úradný časopis sdeľuje, že krajiare a polkrajiare vyjdú 1. júla r. 1898 z riadneho obehu. Štátne pokladnice a úrady ale sú povinné krajiare do konca roku 1899. prijímať po cenu 5 zl.

Ablegat zlodejom. Jako známo, kellner Karol Mittermayer, ktorého vo Viedni zvolili za ablegáta s programom Luegerovej strany, bol obžalovaný, že raz ukradol 9 zlatých z vrecku svojho kamaráta. Mittermayera vtedy neodsúdili pre krádež, lebo záležitosť bola súdu pozde podaná, zastaala sa. Na to Mittermayer pozdvihol obžalobu proti Schuhmayerovi, vodcovi viedenských socialistov pre urazenie na etí, ktorý tú krádež podal verejnosti. Okresný súd Schuhmayera, ktorý upodozrieval Mittermayera z krádeže, oslobodil zpod obžaloby urazenia etí, a to tým odôvodnil, že o Mittermayerovi sa dokázalo, že kradol.

Požiare. Až z troch miest prichodia zprávy o strašných požiaroch. V abaujskej stolici vyhorela obec Lengyel-falu. Táto slovenská obec ľahla celá popolom. Bieda je hrozná; obyvateľstvo nemá kde skryť hlavu. Požiar zapríčinily deti, ktoré bez dozoru hraly sa so zápalkami. — V gemerskej stolici zas horelo v obci Lubeník, kde vyše 30 domov zhorelo. — V obci Hunkovce v ungskej stolici povstal oheň z iskry, ktorá vyletela z tamojšej pauernej pily. Následkom veľkého víchru zhorelo 12 domov a 14 hospodárskych stavísk. Škoda je všade veľká, lebo len málo stavísk bolo poistené.

Trojčky. Anna J. vo Vetrnej Porube — ako „Liptó“ píše — porodila troje detí, a síce jedného chlapčeka a dve dievčence. Dietky žily len 24 hodín.

Pozor na deti. Vo Veršeci 13-ročná dcérka Jozefa Kirchgesznera počas upratovania chyže zo žartu strhla so steny otcovu pušku a mierila ňou na svojho 6-ročného brata. Nabitá puška vypálila a malý chlapček do srdca trafený mŕtvý padol na zem.

Povodne v južnom Uhorsku. Následkom veľkých pršok Dunaj pretrhol pri Ivanovej v báčskej stolici násyp a voda 30.000 jutár zeme zaliala. Obec Ivanová, Ovos a Boica sú tiež pod vodou. Voda siaha až po Zimún a Pančovu. Obyvateľstvo je povodňami na žobrácku palicu privedené.

Pes ju usmrtil. O zriedkavom prípade nešťastia píše nám náš dopisovateľ z Veľkej Štiavnice. Zuzana Šlanicay v pondelok dňa 21. t. m. cestovala z Veľkej Štiavnice do Bobrova na svatbu, a pojala sebou aj svojho psa. Keď šla popod jednu horu, menom „Skalnô“, tak pes išiel ponad vrch, a jeho pani po doline. Pes behajúc po vrchu, nohami odrútil jednu skalú, skala tak nešťastlivo padla, že Šlanicayovú trafila do pravej sluchy, fažko ju ranila. Kým ranenú nazpät do Štiavnice doviezli, bola už mŕtvá.

Proti krupobitiu. V posledných časoch rozliční zkušmatelia prírody robili zdarné pokusy, aby mračná výstrelami zahánali. Teraz, ako zo Štýrskeho Hradcu oznamujú, tamejšia sporiteľňa, ktorá má veľké vinohrady, v týchto pokusoch teraz chce pokračovať a obrátila sa na vojenského spoločného ministra, aby jej na istý čas niekoľko kanónov prepustil. Minister vyzval tamejšie delostrelectvo, aby štyri poľné kanóny požičalo menovanej sporiteľni.

Tyfus medzi vojskom. Vo Lvove vypukol tyfus. Epidemia sa so dňa na deň zmáha. Mnohé inficované studne zahádzali. Zpomedi vojakov z pešieho pluku č. 24. 80 mužov zomrelo na hroznú nemoc.

Krvavý duell. Dvaja novohradskí statkári barón Von der Becke a Dionýs Simonyi mali súboj v Budapešti. Barón Von der Becke v jednom liste fažko urazil Simonyiho, ktorý ho hneď na súboj vyzval. Podmienky boly veľmi prísne, asice najprv po tri výstrely z pistóli z diaľky na 30 krokov a ak by sa nestalo ranenie, tak pokračovať majú protivníci v súboji na šable po neschopnosť ku boju. Ale už pri prvom výstrele Simonyi, ktorý je výtečný strelec vzdor tomu, že je na jedno oko slepý, fažko ranil baróna Von der Becka, ktorému guľa do brucha vbehla. Súboj zastavili a prítomní lekári guľu ranenému vytiahli. Protivníci sa nepomerili. Keď sa Van der Becke vylieči, bude mať opäť súboj s barónom Anselmom Pongráczom.

Trýznená ženská. Ct. čitateľom je snáď známa histórka o Barbore Ubrik, ktorá bola hladom morená dlhé roky v jednej pivnici bez všetkej opatery a bez toho, aby bola za dlhé roky svetlo Božie spatrila. Takýto asi prípad objavili teraz v Bukarešte. Jeden rumunský časopis totiž píše, že tam jednu 30-ročnú ženskú už od deviatich rokov trýznia jej pokrevní. Túto nešťastnicu v jednej drevenej bedne držia zatvorenú, kde len malým otvorom dostáva povetrie. Cez tento otvor dostáva aj jedlo pomyjam podobné. Úbohá žena už od 9 rokov je takto mučená; po tento čas ani raz nevyšla zo svojho väzenia a už viac sa podobá zveru ako ľudskému tvor. Strašne schudla a telo jej takrečeno pritvrdo ku tej hroznej špine, ktorá bednu naplňuje. Toto odhalené časopisu urobilo veľký ruch v Bukarešte a polícia sa hneď zamiešala do ohavnej záležitosti a zaviedla vyšetrovanie.

Muž nemusí vyplatit dlžoby svojej manželky. Kráľkura z príležitosti jednej pravoty vyniesla to za dňé rozhodnutie, že muž nenie povinný také dlžoby vyplatit, ktoré narobila jeho manželka bez jeho vedomia. Eť, veru nejednomu manželovi spadne so srdca fažký kameň, keď jeho žena narobí dlžob bez jeho vedomia a on bude teraz môcť povedať: Nech sa páči pravotit.

Sensačná vražda v Bulharsku. Veľmi mnoho hovorí sa teraz v Bulharsku o vražde, ktorú spáchal pobočník kniežata Ferdinanda menom Bojčev. Tento kapitán mal ľúbostný pomer s istou speváčkou Annou Šimon, ktorá pochádzala z Uhorska. Na ňu ztrovil celý svoj majetok a teraz, chciac sa bohaté oženiť, pomyslel na vraždu, aby sa Anny Šimonovej striasol. Zavolať teda svoju milenkú do Filippopolisa. Z hostinca išiel on, potom policajný prefekt Nikolič, s ktorým sa vopred dorozumel a Anna Šimon na koči na most rieky Marice. Za pohoniča bol preoblečený žandár Bogdan. Pri rieke zostúpili s koča a previezli sa na jednu sihoť. Na osamelom ostrove omámili dievča, vyzliekli a kameň jej uviazuc na krk, hodili do vody. Saty dievčata priniesli nazpät do Filippopolisa a na byte Nikoličovom sviazali do vreca, ktoré potom tiež obťažili kamením a hodili do jednej studne. Toto vreco už polícia našla. Túto vraždu, ktorú spáchali títo vysokopostavení mužovia, vyzradil za kočiša preoblečený žandár Bogdan. Zločinci sedia už vo väzení.

Dr Korotnai — zámočníkom. Ct. čitateľa sa ešte pamätajú na budapeštianskeho lekára Korotnaiho, ktorý bol vdovu Patsovú po smrti obkradol a preto bol odsúdený na 3 roky do ťažkého väzenia. Teraz Korotnai ako všetci väzni, musel vyvoliť nejaké remeslo a on si vyvolil zámočníctvo. Ako hovoria už je veľmi zručný v prácach. Nedávno bol zhotovil jeden kríž. Teraz keď sa Korotnai vyslobodí môže byť zámočníkom, lebo lekárskeho diplomu mu je odobraný.

Výbuch bomby v Paríži. Parížska polícia ešte vždy marne hľadá útočníkov, ktorí boli hodili pred kočiar Faure-ov bombu. Namiesto útočníkov nachodia ale bomby po uliciach, cez ktoré sa präsident Faure vozil zvykol. Ba 16. t. m. večer na námestí Concordia podhodaná veľká bomba vybuchla. Okná na blízkych budovách sa roztlkli. Ľudský život nepadol za obeť, čo sa má ďakovať hlavne tomu, že pred výbuchom bomby pustil sa veľký lejak a tak obecenstvo s veľkého námestia utiaholo sa do príbytkov. Výbuch bol mimoriadne silný. — Pri útoku na život predsedu z omylu napadnutého a bitého detektíva minister vnútorných záležitostí odmenil zlatým krížom.

Japonské krásky. Pojmy o ženskej kráse v Japonku nie sice značne, ale predsa trochu líšia sa od pojmov, jaké panujú o ženskej kráse v Európe. Vkus japonský má niektoré svoje zvláštnosti a dľa týchto je utváraný i ideál japonskej ženy. Obličaj musí byť úzky a dlhý, čelo vysoké a ku sluchám súžené. Hlavnou podmienkou je hojný, hladký a skvele čierny a hybký vlas. Má-li Japonka to nešťastie, že je kučeravá, čo nezriedka prichádza, práve toľko pečlivosti a pilnosti vynakladá, aby si sbládila vlasy pomocou železok a ihlič ako európejské dámy. Kedysi, asi pred 200 rokmi, japonská dvorná etiketa predpisovala dvorným dámam k rozmanitým príležitostiam vlasy rozpustené. Muselo to byť asi o mnoho krajším, nežli terajšie umelé účesy, ktoré činia hlavu nepomerne veľkou. Japonský vkus požaduje ďalej úzke dlhé oči, po strane trochu šikmo zabiehajúce. Obočie smie byť len jemné a vysoko zakrúžené nad očima a to docieľaje sa pomocou britvy a šminku umele. Ostre spodobený nos musí byť značne tupý, ale ani medzi chrupadlami a lícami ani okolo očí nesmejú hraničné čiary byť zrejme poznané. Práve táto mäkkosť dodáva obličaju obzvlášte v mladosti výraz nad obyčaj mierny. Ústa majú byť malé, rty plné a rumenné, dlhé a útlé hrdlo a šija pôvabne sklenutá, aby čo najlepšie hodila sa k domácejmu kroju. Plet má byť svetlá jako slonovina a len na lícach dopúšťa sa slabé zafarbenie ružové.

Stihlá postava, pretiahly, ale príliš úzky pás a útlé boky sú nutné, aby dobre priliehajúci a pritom všetkom pohodlný kroj náležite priviedly k platnosti.

Zriedkava vernosť jedného koňa. Jeden francúzsky husár trafený guľkou v boji roku 1809 vedenom na pobreží Dunaja klesol k nohám svojho koňa. Zvieratu sa zdalo, že jeho majiteľ spí a pokojne ostalo pri ňom stáť. Keď prichádzali iní husári, aby koňa bez gazdu odvedli, týchto začal kopať a hrýzť a nedal k sebe ani pristúpiť. Jeden vojak, ktorého kôň kopol, chcel ho šabou zbiť, keď v tom okamihu prišiel ta cele neočakávane cisár Napoleon. Cisár s podivením poslúchal, že verné zviera sa nedá nijakým spôsobom odviešť od mrtvoly svojho gazdu. Napoleon rozkázal husárovi aby dal koňovi pokoj a vodcovi neďaleko stojacej stráže nariadil, aby sa postaral o pokoj koňa a aby jemu o skončení tohto zriedkavého pádu podal správne oznámenie. Oznámenie, ktoré bolo podané už zavčas rana cisárovi, znelo od slova do slova nasledovne: „Kôň ztrávil noc pri svojom páni. Keď svitlo, viac ráz sme videli, že kôň svojho pána obchádza a ho onucháva od hlavy do päty. Takto sa chcel pravdepodobne presvedčiť o smrti svojho pána; lebo keď zviera dalo výraz svojho bólu žiaľnym erdžaním so všetkých strán okolo husára, odišlo smerom Dunaja, doňho skočilo a tam sa pred našimi očima utopilo. Gellet, veliteľ stráže“ — Napoleon, keď prečítal zprávu o tomto skutočne zriedkavom prípade, riekol: „Nech sa odopiera zvieratom sila smyslov a citu; ale to predsa musíme dovoliť, že v tomto ohľade sú nápadné výnimky, obzvlášť pri psoch a koňoch, a že týmto dvom zvieracím plemenám dostalo sa niečo viac z duševnej schopnosti ako čirý zvierací pud.“

KU OBRÁZKU.

Rozsievateľ dobrého semena.

Ježiš pri svojom vyučovaní veľmi často užíval podobenstvá, aby mu ľahšie porozumeli poslucháči. Raz kázuc slovo Božie, hovoril o rozsievateľovi, ktorý vyšiel na pole a keď rozsieval, jedno semeno padlo podľa cesty a bolo pošliapano, vtáci ho zozobaly; iné padlo na skalú a keď zišlo uvädlo, nemalo vlahy; iné padlo medzi trnie, to ale keď zišlo bolo udusené a iné padlo v zem dobrú a keď zišlo prinieslo užitek. Toto podobenstvo vyvetlil Pán Ježiš nasledovne: Ktoré padlo podľa cesty, sú tí, ktorí slovo Božie počujú ale príjde diabol a vyne slovo Božie z nich, aby neboli spasení. Ktoré spadlo na skalú sú tí, ktorí prijímajú slovo s radostou ale v pokúšení odstupujú od neho. Ktoré spadlo medzi trnie, sú tí, ktorí sa o slovo nestarajú, ale ktoré spadlo v zem dobrú sú tí, ktorí slovo Božie nosia v srdci a dľa príkazov Pisma svätého žijú a konajú. Ó bár by semeno slova Božieho padalo vždy v úrodnú pôdu ľudského srdca.

K OBVESELENIU.

Lekárova pravda.

Muž: „Drahý pán doktor, povedzte mi, ale úplnú pravdu. Ostane tá moja chorá žena pri živote?“

Lekár (dlho premýšľajúc a pozerajúc zavše na muža, hneď na chorú ženu): „Je úfnosť, — ak totižto do zajtra nezomre.“

Kosa svätého Antona

ROĽNÍCI, POZOR!

➡ Predavatelja kós v našej vlasti mnoho klamstva pôrobia. A ponevác ja s mojou kosou „Svätého Antona“ som im kefnul na prsty, lebo dobrý chýr tejto kosal v celej krajine sa rozšíril, teraz túto kosu falšujú a chcú ľud na to priviesť, aby im veril, že taká stará portieka je ozajstná kosa „Svätého Antona“; oproti tomu ja oznamujem, že ja nedržím v Uhorsku ani agenta, ani cestovateľa (rajzendera) a že ozajstná kosa „Svätého Antona“ len u mňa sa môže kúpiť. ➡

Otení hospodári nemajú potrebnejšieho a viac užitočného nástroja ako je kosa. Dobrá kosa je poklad; ale zlá kosa je tarcha, ktorá je nie hodná, aby ju človek do ruky vzal. O tom je každý presvedčený a predsa vošlep verí, že sú to dobré kosal, ktoré majú pekné meno, ako i verí takým predavačom, ktorí sami seba chvália.

Jediná kosa, ktorá má všetky dobre vlastnosti je

➡ KOSA SVÄTÉHO ANTONA, ➡

ktorá zaslúži meno „kosa ľudu“ ako ju na mnohých miestach volajú.

Túto kosu je preto všade za dobrú uznaná, že je pevná, ani nie veľmi tvrdá, ani veľmi mäkká, a pritom zázračne ľahká.

Zvláštne ale preto vyhovuje žiadosti hospodárov, lebo táto kosa «Svätého Antona» má mocné hrdlo, tenkú čepeľ a je sriadená pre obyčajného kosca tak, aby ju nemuseli dať kováčovi na hrdle tahať, skrze čo zadok kosal obyčajne zmkne.

Mnohí gazdovia sami zkazia kosu, lebo ju chybné kujú; čo sa pri kose «Svätého Antona» nestane, ona je už vykovaná, a dobre vyprobovaná príde do rúk hospodárov.

S kosou „Svätého Antona“ po jednom kovaní cez viac dní môže sa pracovať a s jedným ostrením 120—150 krokov môže sa kosiť v najtvrdšej a najhustejšej tráve.

Za každú kosu dobre stojím, a ktorá by sa nešikla, takú zamením.

Cena kós „Svätého Antona“:

Dlhá	70	75	80	85	90	95	100	em.
	1 zl.	1.05 zl.	1.10 zl.	1.15 zl.	1.20 zl.	1.25 zl.	130 zl.	

Kto objedná 5 kusov, tie mu dielňa kós pošle franko na pošte; kto objedná 10 kusov, jednu kosu dostane zdarma.

JOZEF SOHR v Somogy-Szill.

➡ Obrazkový cennik pošlem zdarma. ➡

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 25. júna.

Obilie	Jakosť dia hekt.	Za 100 kilogr.		Cenné papiere		Peniaze	Tovar	Cenné papiere		Peniaze	Tovar
		od	do	Peniaze	Tovar			Peniaze	Tovar		
Pšenica banátska	77-81	8.75	8.95	Štátny dlh.				Prvá uhor. poisť. spol.	4250		
peštianska	77-81	8.70	8.90	Uhorská zlatá renta 4%	123.25	123.75		Pešť. uh. kupec. b.	1357		
stolnobelehradská	77-81	8.75	8.95	korunová renta 4%	99.90	100.40		Pešť. prvá vlast. sporiteľňa	8130		
Raž (žito)	70-72	6.50	6.60	Uhorské regálové úpisy 4 1/2%	101.00	102.00		Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	600		
Jačmeň na krm.	60-62	4.60	5.00	premiové úpisy	153.00	154.00		Záložné listy.			
na páku	62-64	—	—	Uhorská liisko-segedínska požička 4%	141.00	142.00		Uhorského pozem. úverového ústavu 5%	101.50		
na várku	64-66	—	—	Uhorská žel. požička 4 1/2% v zl. vyvážkové úpisy 4%	123.25	124.50		Uhorského úver. záložného ústavu 4 1/2%	100.50		
Ovos	39-41	5.65	6.20	Spoločná požička v bež. peniazoch 4 1/2%	101.25	102. —		Uh. úver. ústavu s prémieou 4%	100. —		
Kukurica	73	4.05	4.10	Žreby.				Peniaze.			
Proso	—	4.10	4.50	Spolku „Jo sziv“	3.60	4.20		Cisársky dukát	5.65		
Repica	—	—	—	Uhorského „Červeného križa“	8.00	8.50		Dvadsať-frankovník	9.52		
Dateľinové semá, luc.	—	—	—	Rakúskeho	20.00	21.00		Nemecká ríšska marka	58.07		
Svinská masť peštianska	—	52.50	53.00	Bazilika	6.25	6.75		Striebro	—		
vidiecka	—	—	—								

Knihtlačiareň Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.